

AKMENĖS STATYBINIŲ MEDŽIAGŲ KOMBINATAS

Akmenės statybinių medžiagų kombinato istorijos akimirka

AKMENĖS STATYBINIŲ MEDŽIAGŲ KOMBINATAS - statybinių medžiagų gamykla, veikusi Ventos mst. Pirmtakė - estų kilmės verslininko E.Kiršos privati klinčių kasybos ir kalkakmenio realizavimo įmonė Menčiuose, pradėjusi dirbti 1931 07 15, kalkakmenį tiekusi cukraus f-kams, nuo 1935 - b-vė „Kalkės“. 1932 iškasta 5 tūkst. t kalkakmenio. Pati kalkinė įsteigta šalia Akmenės geležinkelio stoties. Nuo 1936 veikė šachtinė kalkių degimo krosnis, 1938 pastatyta antra krosnis. Išdegtas kalkes tiekė statyboms ir Marijampolės bei Kuršėnų cukraus f-kams. 1940 nacionalizuota, po II pas. karo išplėsta ir paversta Akmenės statybinių medžiagų kombinatu. Hitlerinės okupacijos metais iš Menčių nutiestas siaurasis geležinkelis. 1945 įrengta pirmoji lokali elektros stotelė. Kalkės buvo degamos malkomis, durpėmis, skalūnais, nuo 1963 - mazutu. Vyravo sunkus rankų darbas. Nuo 1966 veikė 7 šachtinės kalkių degimo krosnys, 1967 sumontuota 75 m ilgio sukamoji krosnis. 1969 pagaminta 182,9 tūkst. t prekinųjų ir 50,4 tūkst. t technologinių kalkių. Nutraukus statybinių blokelių gamybą, 1958 paleista pirmoji silikatinių plytų gamybos linija. 1964 perimtas Viekšnių keramikos cechasis vietoje koklių krosnims 1973 pradėjo gaminti restauracines čerpes. Nuo 1964 gamintos polimerinės statybinės ir hermetinimo medžiagos - mastikos „Venta“, „Tegeron“, „Akustin“, „Buteprol KS“ ir kt. 1983 įmonė gamino 18 rūšių produkciją, turėjo 1484 darbuotojus, pirkėjams patiekė 129 mln. sutartinių plytų, 183 tūkst. t kalkių, tiekė klintmilčius rūgščioms dirvoms kalkinti. Buvo įsisavinta emulsinių dažų, sodų tepalo ir kt. produktų gamyba; polimerinių medžiagų produkcija eksportuota į Afganistaną, Kubą, Libiją, Jordaniją, Vengriją, Mongoliją ir kt. sovietinės įtakos valstybes bei TSRS respublikas. Pastačius naują klintmilčių cechą, šios produkcijos galėjo tiekti po 600 tūkst. t per metus, tačiau nuo 1994, išnykus paklausai, gamyba sustabdyta.

Kombinato katilinė šildė Ventos mst. Centralizuotomis lėšomis įmonė pastatydino daugumą Ventos mst. daugiabučių gyv. namų, (eksplloatavo per 700 butų). Kombinas 1990 reorganizuotas į Ventos valstybinę statybinių medžiagų įmonę, o ji privatizuojant reorganizuota į AB „Ventos statybinės medžiagos“, kurios 88 proc. akcijų įsigijo Vilniaus investicinis koncernas „Inbūsta“. Investuotojai siekė ne integruoti įmonę į šalies ūkį, o pasiekti trumpalaikės materialinės naudos. Įmonė 1997 dar turėjo 333 darbuotojus, tačiau dirbo nuostolingai, netrukus darbą faktiškai nutraukė. 1997 suskaidyta į AB „Ventos statybinės medžiagos“ su 25 mln. Lt įstatiniu kapitalu ir AB „Ventos polimerai“ su 2,5 mln.

AKMENĖS STATYBINIŲ MEDŽIAGŲ KOMBINATAS

Lt įstatiniu kapitalu, kuris perėmė ir Ventos mst. nuotekų valymo įrengimų eksploatavimą. 1999 pastačius naują Ventos mst. katilinę, atsisakyta AB „Ventos statybinės medžiagos“ katilinės paslaugų. 2001 Akmenės r. savivaldybė nesėkmingai tarpininkavo, kad „Ventos statybinėms medžiagoms“ būtų paskelbtas bankrotas. Vis dėlto įmonė žlugo, jos teritorijoje suplanuota pramoninė zona, kuriasi privačios įmonės. Direktoriai: V. Markevičius (nuo 1948, V. Novičkovas, I. Ragozinas (nuo 1967), P. Leonaitis (nuo 1977), A. Gargasas (nuo 1997).

Inf.: *Lietuvos statybinių medžiagų pramonės istorija; Akmenės statybinių medžiagų kombinatas mūsų prisiminimuose.*